

INTERNA MEDICINA

Interna medicina. Druga izdaja. Glavna urednika sta Andreja Kocijančič in Franc Mrevlje, založila sta jo EWO d. o. o. in DZS, d. d. v Ljubljani 1998. Obsega 1320 strani velikega formata (20 × 28 cm), vezana je v platno, ima številne dvobarvne ilustracije in poudarke. Pregledno vsebinsko kazalo ima deset, bogato stvarno kazalo pa kar 74 strani; priloženi viri so navedeni na koncu vsakega poglavja. Cena je blizu 35.990,00 SIT.

Uvodna pojasnila in pogled nazaj. Pred nami je že druga izdaja novega slovenskega temeljnega učbenika interne medicine (v nadaljevanju IM), delo domačih strokovnjakov, ki predstavlja pomembno oporo celotnemu medicinskemu znanju. S to knjigo so dostojno nadaljevali zamisel ob ustanovitvi popolne Medicinske fakultete v Ljubljani leta 1945, da naj učitelji vseh temeljnih strok pripravijo ustrezne slovenske učbenike. Tako sta tudi takratna profesorja IM Igor Tavčar in Ljudevit Merčun že leta 1947 začela z Osnovami interne medicine, ki so izšle v enajstih zvezkih. Za tisti čas je bilo pomembno tudi, da takratni študentje niso imeli na voljo toliko tujih virov kot dandanašnji.

V naslednjih 46-ih letih je IM silovito napredovala in se razvejala. Veliko je bilo povedanega in sproti napisanega o domačih dosežkih – vendar je bilo vse to bolj ali manj razpršeno, obravnavano na številnih srečanjih ter objavljano v različnih zbornikih in revijah (Tavčarjevi dnevi, publikacije Sodobna IM, Medicinski razgledi, Zdravstveni vestnik, in drugi). Vse to dragoceno gradivo je z leti postajalo vse bolj nepregledno in vse manj dosegljivo. Premalo je bilo »priročnega« za pouk in še posebej za študij IM.

O nastanku učbenika. Letos mineva od prve izdaje najnovejšega učbenika IM pet let in devet od spoznanja, da slovenski internisti morejo in zmorejo napisati to novo, vsestransko zahtevno delo. Zamisel za ta podvig sovпада z osamosvojitvijo Slovenije. Tudi s tem delom so takrat želeli pomagati mladi slovenski državi do lastne identitete. Kot mnogi strokovnjaki in učitelji na drugih področjih so hoteli potrditi in povedati, da je njihovo znanje tolikšno in učiteljske izkušnje takšne, da zmorejo v lastnem jeziku napisati to, kar učijo. Ali z drugimi besedami: če že učijo v slovenščini, so dolžni to tudi zapisati. Nekateri so sicer menili, da pisanje temeljnih učbenikov v maternem jeziku ni potrebno, ker so na voljo dobri tuji (predvsem angleški) učbeniki, da bo učbenik v slovenščini znižal raven prizadevanj in znanja naših študentov, da bo prehitro zastaral in podobno. Vendar se je izkazalo prav obratno! Učni uspeh je boljši, zanimanje za poglobljeni študij večje, zanimanje za novosti na predavanjih tudi.

Prva izdaja IM je bila delo več kot 160 prizadevnih sodelavcev in je bila hitro razprodana. Navdušenju in pohvalam so sledile tehtne pripombe in predlogi. Pokazalo se je, da so nekatera poglavja nekoliko pomanjkljiva, druga pa ne dovolj prilagojena za pouk in učenje. Stvarno kazalo je bilo preskromno – zlasti za tiste, ki so IM uporabljali kot vir podatkov o določenih boleznih ali bolezenskih znakih.

Zato so že pred štirimi leti pričeli s pripravami na drugo izdajo, ki so jo zasnovali na drugačen, sodobnejši način. V natančnem, skrbno načrtovanem in poglobljenem delu so upoštevali vse utemeljene pripombe, odpravili pomanjkljivosti in napake ter vključili vse pomembnejše novosti v diagostičnih postopkih in zdravljenju. Najpomembnejši pa so novi pogledi na nastanek določenih bolezni, ki ga danes razlagajo s spremembami v genih. Piscev prispevkov je nekaj manj kot pri prvi izdaji, a jih je vseeno kar 122. Glavni urednikoma je pomembno pomagalo trinajst področnih urednikov, ki so prvotne prispevke več piscev strnili v smiselno zaokrožena in vsebinsko uravnotežena poglavja. Tudi zato je druga izdaja obsežnejša kar za 170 strani in težja za pol kilograma. Omeniti moramo tudi pomembno vlogo 24 strokovnih recenzentov, saj so prispevali k večji vrednosti in zanesljivosti učbenika.

Tudi oblikovno je druga izdaja prijaznejša, saj so z dvo-barvnim tiskom poudarjeni tisti deli besedil, ki so za študente in pregled snovi najpomembnejši. Stvarno kazalo je kar petkrat obsežnejše in podrobnejše kot v prvi izdaji. To daje knjigi skupaj s preglednim vsebinskim kazalom veliko večjo uporabnost, saj lahko hitreje in enostavneje poiščemo želeni podatek. Tudi zato bo ta učbenik prišel še kako prav zdravnikom, pa tudi drugim zdravstvenim delavcem in sodelavcem

Prikaz vsebine učbenika. Preletimo na kratko še vsebino! Obširno gradivo o IM je pregledno in sistematično zaokroženo v šestnajstih poglavjih s tudi po več podpoglavji ter v smiselno in za učenje najprimernejšem zaporedju. V dokaj obširnem *uvodu* (12 strani) so razloženi splošni pogledi na vlogo in mesto IM od pradavnine pa do danes. Opredeljeni so zdravnikovo poslanstvo ter njegova odgovornost, pravice, dolžnosti ter moralno-etična vprašanja, vključno z zdravniško molčečnostjo. Opozorjeno je na zahteve pri biomedicinskih raziskavah na ljudeh ter na evtanazijo. Vse to je povezano tudi z zavestno skrbjo zdravnika za vsakega, ki se mu zaupa – pa tudi za zdravje skupnosti, v kateri živi in deluje. Temu sledijo smernice za klinično delo z bolnikom ter razlaga smiselnosti diagnostičnih postopkov, zdravljenja, oživiljanja ter vzdrževanja življenja. Nakazana je napoved poteka bolezni ob povezavi s številnimi možnostimi sprotnega preprečevanja poslabšanja v vseh obdobjih napredovanja bolezni ali poškodbe. Uvod zaokrožuje prikaz miselne poti do diagnoze.

Sledijo naslednja poglavja: *Bolezni srca in ožilja*: diagnostične metode so tu samo kratko predstavili, njihove možnosti in pomen pri odkrivanju posameznih bolezni pa so opisane v ustreznih poglavjih. *Bolezni dihal* so razširili z opisom osnovnih načinov kliničnega pregleda. *Bolezni prebavil* vključujejo novosti pri boleznih jeter in prebavil. Pri *prehrani* so podana temeljna načela prehrane v zdravju in bolezni. Sledijo *bolezni presnove*, *žlez z notranjim izločanjem*, *presnovnih bolezni kosti* in *bolezni ledvic*. Prikaz imunsko odvisnih bolezni je posodobljen in vključuje vsa najnovejša dognanja. *Revmatičnim boleznim* sledijo bole-

zni krvi in krvotvornih organov, ki so popestrene z obširnejšo barvno prilogo, *zastrupitve, oživljanje, šok ter pregled osnovnih laboratorijskih preiskav z normalnimi vrednostmi*.

Naj povzamem: le malo je strokovnih področij, na katerih se lahko Slovenci pohvalimo s tako temeljitim izdelkom domačih strokovnjakov, kot to drži za drugo izdajo učbenika IM. Le-ta bo hkrati pomagal pri bolj usklajenem in strokovno kakovostnejšem delu v zdravstvu nasploh. Pri-

šel bo prav vsem, ki so željni znanja, da bi bolje pomagali, pa tudi razumeli in znali razložiti to, kar predlagajo tistim, ki se jim zaupajo. Pridobljeno novo znanje in dopolnjene izkušnje bodo dobra osnova za trdnejše medsebojno zaupanje in za spoštljivejše medčloveško sodelovanje med zdravstvenimi delavci in njihovimi varovanci. Zato je prav, da tudi širšo javnost opozarjamo na ta pomembni uspeh skromnega in skritega dela tako številnih strokovnjakov. Vsem pa, ki so pomagali pri tem, zahvala, vse spoštovanje!

Prim. mag. Dušan Repovš,
specialist soc. medicine in org. zdrav. službe
Glinškova ploščad 8, 1000 Ljubljana

Uredništvo je sprejelo pobudo pisca tega prikaza, da bi v bodoče opozarjali tudi na domače in tuje knjige, ki bi lahko najprej pomagale našim bralkam in bralcem h kvalitetnejšemu – predvsem pa k bolj zdravemu – načinu življe-

nja. Ker pa so nam zaupani in ker nam zaupajo tudi številni naši varovanci, bi jih lahko spodbujali k branju prikazanih del. Predvsem pa k uporabi in zavestnemu izpolnjevanju priporočil, ki jih vsem nudijo.

ČLOVEK, IMEJ SE RAD

Priporočamo, saj ga ni čez dober nasvet!

Človek, imej se rad! Marijan Košiček, Založba Didakta, Radovljica, 222 strani, kartonirano, 20,5 × 14,5 cm, 3.885,00 SIT.

Uvodno razmišljanje. Velikokrat smo v stiskah – takšnih ali drugačnih – sami, še večkrat soljudje, ki se nam zaupajo in od nas pričakujejo dober nasvet. Velikokrat se tudi vprašamo, ali se imamo res radi, isto tudi pomislimo ob zadregah naših varovancev. Prav od odgovora na vprašanje Ali se imaš res rad? ni odvisna samo kakovost našega življenja, ampak tudi naši dobri odnosi s soljudmi – z našimi starši, sorodniki, življenjskim tovarišem, z našimi otroci – pa tudi z vsemi, s katerimi živimo in delamo.

Imamo namreč eno samo življenje, zato ga poskušamo živeti čim bolj popolno. Zaradi številnih ovir in omejitev ga seveda vedno ne moremo živeti prav tako, kot bi si mi želeli. A ne izgovarjajmo se na druge, na svojo zlo usodo in na za nas ugodne okoliščine! Oporo sreči poiščimo raje v sebi!

Kako? Predvsem tako, da se bogatimo čustveno in umsko, da smo ustvarjalni, da doživljamo lepoto in predvsem v dajanju in sprejemanju ljubezni. Le tisti človek, ki se ima rad, ki upošteva svoje resnične potrebe in je res zadovoljen z življenjem, upošteva tudi druge ljudi, se jim prilagaja in je pripravljen sodelovati z njimi na enakopravni ravni – le tisti je sposoben imeti rad tudi drugega človeka.

Kadar se nimamo radi in se ne cenimo kaj dosti, ne moremo spoštovati drugega. Kadar si nismo prijatelji, tudi ne moremo biti prijatelji drugim. Kadar smo nezadovoljni sami s seboj in napadalni do sebe, bomo prav takšni tudi do svojega okolja. Pri tem pa moramo upoštevati tudi dejstvo, da tedaj, ko ravnamo sebi v prid (in nikomur v škodo!) ni smo sebični!

Vsekakor se moramo pošteno potruditi in pri iskanju lastne sreče izhajati iz dejavnega odnosa do življenja, do sebe in do soljudi. Pri tem nam lahko bistveno pomaga nasvet strokovnjaka za področje medčloveških odnosov. Prav to pa je avtor naše knjige – znani pisec in svetovalec, specialist psihiater in psihoterapevt dr. Marjan Košiček. Brali smo njegove številne knjige, pa tudi zanimive odgovore v revijah in dnevnem časopisju.

V svoji dosedanji, dolgoletni in bogati zdravniški in sve-tovalni praksi je pomagal reševati težave številnim posameznikom, partnerjem in družinam – še posebej pri njihovih čustvenih zadregah ter pri zapletih v medsebojnih odnosih. Prav te izkušnje je strnil v enaindvajset kratkih, a zaokroženih poglavij, ki bi jih lahko opredelili tudi kot stopnice na strmi poti spoznavanja in razumevanja osebne sreče in zadovoljstva. Ta pot ni lahka, niti hitra in še vedno se moramo veliko naučiti, da bomo najbolje ravnali. Vsako poglavje je zaokrožena celota in je vredno temeljitega branja, skrbnega razmisleka in trdnih odločitev, kako bomo živeli v bodoče. Naj vam jih na kratko predstavim le z naslovi:

Ljubezen do sebe ni sebičnost – Skrbimo zase, ampak s spoštovanjem do sebe – Ustvarjanje predstave o sebi – Svoje telo je treba upoštevati in ubogati – Naša zunanost ni nepomembna – Svojo pamet uporabljamo pametno in pošteno – Delajmo, toda ne čezmerno – V delu lahko najdemo sami sebe – Izražanje z umetnostjo – Vsi želimo biti sprejeti – Kaj pomeni biti sociabilen človek, kaj pa je nasprotje tega – Ni človeka, ki bi bil preveč samozavesten – Samo ljubezen nas vrača k tistemu, kar smo – Brez spolne sploščenosti in enakopravnosti ni spolne ljubezni – Če se imaš rad, ne laži – Kdor si je prijatelj, ne vztraja v slabem zakonu – Roditeljstvo terja od človeka največ sociabilnosti – Učimo se odkritosti do sebe – Potreba po ljubezni nas niko-

li ne zapusti – Upokojitev naj ne bo umik v nedejavnost – Sklepne misli.

Torej: tudi če se že imate res radi in ste prepričani, da je z vami ter z vsem in vsemi okrog vas vse v najlepšem redu, le vzemite to knjigo – polno življenjskih modrosti in izkušenj – v roke. Če šele stopate v življenje ali če ste sredi viharjev, pa tudi če ste že v tretji življenjski dobi – vedno

lahko izveste kaj novega. S tem kratkim prikazom sem vas – upam – že pridobil za njeno branje. Pa tudi za razmišljanje, odločanje in smotrnejše ravnanje v lastno srečo in korist, pa tudi vseh okoli vas. Pri tem pa niso pomembni niti vaša dosedaj dosežena izobrazba in izkušnje, vaša starost, vaše delovno mesto in naloge, še manj pa to, koliko ste prav tu in sedaj srečni in zadovoljni!

Prim. mag. Dušan Repovš,
specialist soc. medicine in org. zdrav. službe,
Glinškova ploščad 8, 1000 Ljubljana